

Svar til Zakarias Wang

Erik Ludvigsen

Zakarias Wang har et svar til mig i Sosialurin (18/9) på mit indlæg. Svaret overrasker mig på ingen måde.

Jeg skrev udtrykkeligt, at der var 2 spørgsmål på stemmesedelen til folkeafstemningen den 14. september 1946 om Færøernes statsretlige forhold til Danmark. Ja eller nej til forslaget om en ny-ordning, og ja eller nej til løsrivelse. Han påstår med urette, at jeg har glemt det med løsrivelse. Utroligt.

Han støtter sig til professor dr.jur. Alf Ross, der skal have sagt, at der ikke er noget der hedder vejledende afstemning. Det er rørende med al den autoritetstro.

Vejledende afstemning er legalt, og at der er tale om en vejledende afstemning fremgår, som jeg har nævnt, af udtalelser under valgkampen,pressen og udtalelser fra Torstein Petersen, bannerføreren for løsrivelse. Z.W. går i rette med mig, at tilhængerne af løsrivelse ved det efterfølgende lagtingsvalg skulle have fået 25% af stemmerne d. v. s. 5 mandater ud af 20. Det rigtige er 8 mandater og ikke kun 5, men et godt stykke vej

til løsrivelse.

Apropos autoritetstro vil jeg i al beskedenhed nævne, at jeg har grebet folketingets nylig afgæede ombudsmand dr.jur Gammeltoft Hansen i ikke forstå dansk rets fortolkningsregler. Jeg har sat en topjurist i justitsministeriet til vægs og 4 advokater i Nordjylland. Så du kan godt spare din nedladenhed af mig (løgfrødingur).

Hvad Kielerfreden i 1814 angår, så er det bemærkninger til traktaten om, at Rusland og England Ikke ville gå med til, at Færøerne fulgte Norge ind i den norsk/svenske union, det afgørende. Jeg husker tydeligt, at Z.W. i en af hans mangfoldige skrivelser om kielertraktaten en gang skrev, at da Færøerne ikke var nævnt i traktaten,så var Færøerne en nation, hvilket er det rene vrøvl.

Z.W. nævner ikke et ord om, at skattelovgivningen ifl. hjemmestyreløven af 1948 er overgået til Færøerne. Han revser i sin uvidenhed Danmark for at have lettet skatten for dem på øverste hylde og være ligeglad med dem på nederste hylde, som han udtrykker det. At han undlader, at kommentere mine betragtninger i tilfælde af løsrivelse er meget forståeligt. Det har han givet ikke gjort sig nogle tanker om.

Sandingar í gávuhýri

Kári Thomsen

Í Barnaútlarvinum i farnu viku hoyrdist nøkur fitt og væl formulerað børn heiman av Sandi tosa um dálking og týðningin av at verja náttúruna og havið.

Sandsvatn, áin, Mølheyggjarnar, Sandsvág, sjósílini, planturnar, fuglameingi, alt hetta - ein av seinastu órørdu náttúruperlunum í Føroyum, og í hesum vælsignaða umhvørvi, eru hesi alvar og teirra forfedrar vaksniir upp.

Sands Kommuna hevur samtykt at nú skal økið oyðast! Aling skal loyvast á Sandsvág. Hetta vil føra

við sær álvarsama dálking frá umhvørvisskaðiligum lúsaeitri, sjósílini doyggja, skarn og óhum ska rekur á sandin, vatnið fyllist við lús, og vakra Sandsvág vil liggja skammskemd av 8 stórum alirungum (hyggið hvussu aling hevur oyðilagt Oyndarfjørð) !

Og hví ger man hetta? Gav hetta eina risainntøku til Sands Komm-unu kundi hetta – kanska – verið skilligt. Tað verða allarhægst 3 fóður-arbeispláss, Hans A Bakka kemur eftir fiskinum og harvið verður einki laksaarbeiði á landi yvirhøvur. Nakað smávegis fær Kommunan inn í kommunuskatti. Hvat fær so Marine Harvest burturúr ? At sleppa inn á eitt slikt øki sum Sandsvág har eingin lúsaplága er, vil geva felagnum ein

netto vinning um árið uppa einar 50 mio - innan lúsín fyllist inna á vánna. Í Noreg er prísurin fyri at sleppa inn á slikt øki góðar 75 mil.kr. Og Sands Kommuna gevur hetta burtur. Free of charge ! Sandoyggjin er jú kend fyri sínar Jólámen, og alt gott um tað.

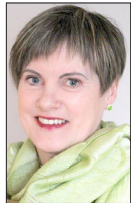
Marine Harvest er 100 % norskt, meðan hevur Páll á Reynatúgvu leingi buldrað um útlendskan kapital i Føroyum.

Og Sandsbørnini úr Barnaútlarv-inum: farið tit oman á Mølheyggjarnar og njótið útsýni, strondina, og sjósílini og seiðin fyri seinastu ferð ! Um eitt ár er alt burtur ! Tykkara fedranna arvur avreiddur til Norskar Handilsskálar og spekulantar, og umhvørvið og náttúran lögð oyðin.

Fleiri og betri umlættingartilboð

Bjørghild Djurhuus
Forkvinna í trivnaðarnevnd
Tórshavnar býráðs

Tilboðini hjá Heilsu- og umsorg-anartænastuni til heimabúgvandi eldri verða nú munandi fleiri og betri.

Í Tórshavnar kommunu er sett sum mál, at aldrandi borgarin kann taka hond um og sjálvur skapa sær tað lív, ið hann ynskir. Tænastan, ið Heilsu- og umsorganartænastan veitir, er stuðlandi og aktiverandi, soleiðis at borgarin verður stuðlaður

í at varðveita ella økja sítt kropsliga og sálarliga virkisfóri.

Býráðið hevur í eldrapolitikkin-um lagt serligan dent á at styrkja heilsufremjandi tænaurnar, ið veittar verða teim heimabúgvandi. Í júst samtyktu figgjarætlanini fyri 2016 eru nýggj og týðandi stig tikin á hesa leið.

Heilsufremjan og fyrirbygging

Umlættingarheimið hevur verið álitíð í mong ár, men ásannast má, at karmarnir og umstøðurnar eru ikki tíðarhóskandi í mun til krøvini. Møguleiki er ikki fyri at arbeiða

heilsufremjandi og fyrirbygjandi í nóg stóran mun, og hjá starvsfólki er ofta óarbeiðsligt.

Ætlan er nú at savna umlætt-ingartilboðini, sum higartil hava verið á Umlættingarheiminum, saman við samdøgursrehabiliteringini á Boðanesheiminum. Umlættingin kann tá verða partur av teimum avbera góðu virkismøguleikunum og nútíðarkørmunum annars á Boðanesheiminum.

Hetta kemur so aftrat tí, at Heilsu- og umsorganartænastan, síðan eldraðkið er yvirtikið frá landinum, hevur skipað styttri umlættingar á ymsu røktarheimunum og sambýlunum

munandi betri soleiðis, at nógv fleiri borgarar í dag fáa umlættingartilboð.

Eldraíbúðir

Í nógv ár hevur verið tosað um eldraíbúðir. Í eldrapolitikkinum hevur býráðið eisini sett sum mál at útvega fleiri bústaðarmøguleikar, sum eru lagaðir til umstøðurnar hjá einstaka borgaranum, og sum í síðsta enda skal útseta møguligan tørv á røktarheimspláss.

Eg fegnist um, at tað nú er sett hol á hetta mál. Sett er ein millión av til at fáa gjørt eina strategiska ætlan fyri bygging av íbúðum og búplássum til eldri komandi árin, tí demografisku

broytingunum kunnu vit ikki renna undan.

Partur av uppgávuni verður at nútíðargera ella endurútvega fleiri av búplássunum, sum í dag eru ótíðarhóskandi. Harumframt skal leggjast ætlan fyri tørvi á sonevndum vardum eldraíbúðum, sum kunnu knýstast til røktartænastur frá røktarheimi ella heimatænastuni.

Meti sjálv, at tað er ikki alt avgerandi, at kommunan stendur fyri byggingin av leiguíbúðum. Men alneyðugt er at fáa lagt eina strategi fyri øllum hesum, og við hesi játtanini kann full orka leggjast í hetta týðandi mál.

Um pensjónir

Jens Pauli í Dali
Leynar

Tá undanfarna sam-gonga í Løgtinginum viðtók at lóggeva, at øll fólk, sum finga útgoldið løn, skuldu gjalda ein ávísan part (%) til ein føroyskan eftirlønargrunn, tá gjördu teir tann stóra feil at skatta øll inngjöld.

Av tí at stórir partur av tí ein løntakari savnar saman til eftirløn er renta av tí insetta peninginum, missir ein ein stóran part av síni uppsparing, tá ein skal gjalda skatt av øllum inngjöldum.

Meti at flestu fólk vegna hesa undanskating missa frá 1.000 - 1.500 krónur hvønn mánað, tá tey skulu fáa sína eftirløn útgoldna. Ongin fer heldur at gjalda eyka inngjald, tá ein skal gjalda 40% í skatti. Størri útgjald vil geva meira í mvg.

Nýggja samgongan í Løgtingi og Landsstýri eiga at avtaka hesa undanskating, sum teir eisini vóru ímóti, tá málið var fyri í Løgtinginum.

Hetta er ikki neyðugt at gera í einum umfari, men gerast í stigium, t. d. lækkað skattin við 5 ella 10% um árið, so Landskassin ikki missir ov nógv í inntøku í einum og sama skattaári.

Hendan undanskatingin tekur

eisini grrundarlagið undan búskap-inum og inntøkum hjá komandi Landsstýrum og kommunum. Hetta verður ein stórir trupulleiki eina-mest um eini 30-40 ár, av tí talið av gomlum veksur skjótt. Í dag eru 6.000-7.000 pensionistar (eftirlønt), og um 30-40 ár verða teir 12.000-13.000 fólk.

Um hesi fólk skulu gjalda lítlan ella ongan skatt; missa Landskassi og kommunur týðningarmiklar inntøkur.

Kann nevna at eg sjálvur sum eftirløntur gjaldi meir enn 80.000 kr í lands- og kommunuskatti um árið (u. l. helvt um helvt). Í landsskatti er næstan tað, ið eg fái í fólkapensjón.

Um stórir partur av pensionistum um 30-40 ár, t. d. 7.000-8.000 fólk av 12.000-13.000 eftirløntum, gjalda nakað tað sama, hevði hetta blivið umleið 500-700 mill. kr meira í inntøku til landskassa og kommunur.

Summir ætla, at samhaldsfasti skal verða álitíð hjá øllum eftirløntum, men hetta er ikki besta loysnin, av tí talið av pensionistum veksur so ógvusligt, men talið av løntakarum ikki veksur líka skjótt. Av tí sama má inngjaldið vaksast nógv í %-um.

Annað er at mann kann økja inngjaldð nakað fyri at hjálpa teimum, ið fara at fáa lága eftirløn ella bara fólkapensjónina at liva av.

Eisini eigur nýggja samgongan

og lögtingið at faa skil á eftirlønnum hjá lögtings- og landsstýrisfólkum, so tey hava somu treytir til eftirløn sum onnur fólk. Landið eigur at stovna ein sjálvstøððan eftirlnargrunn, sum landsstýris-, lögtings- og kanska onnur embætisfólk gjalda inn í. Hesin grunnur kann verða umsitin antin av stovninum »íbúðir« (Húsálansgrunninum) ella Lands-bankanum.

Eisini eigur grunnurin »Íbúðir« aftur at fáa rættin at lána pening til vanlig húsalán, so hann lættari kann styrkja sítt stovnsfæ undir gamla navinum »Húsálansgrunnurin«.